

ESPERANTISTA

REVUO POR ESPERANTO EN ĈEĤOSLOVAKIO

Eldonas Esperanto-Asocio en ĈSR, Praha XIX, Uralské nám. 9. — Redaktas dr. Stan. Kamaryt.

O letošním sjezdu esperantistů v Bernu

Do Švýcarska jsem jel v životě po prvé. Byl jsem tam vyslán úředně jako zástupce ministerstva školství a ministerstva informací na první mezinárodní sjezd esperantistů po válce, který letošního roku byl uspořádán v Bernu. Pořádím to byl už 32. sjezd od roku 1905, kdy se v Boulogne sur Mer sešli po prvé průkopníci mezinárodního dorozumění pomocí esperanta. Na každý z těchto 32 sjezdů sjeli se zástupci mnoha národů, lidé dobré vůle, vytrvalí vyznavači míru a přátelství, stavitelé lepší a šťastnější budoucnosti. Opravdoví idealisté, chcete-li tak zvat tyto realistické snilky, toužící po světě s lidmi, kteří doma, ve vlasti, hovoří svou sladkou mateřštinou a esperantem s každým cizincem, který ji neovládá. Není to krásná myšlenka? Vědět, že ať přijдете kamkoliv za hranice své země, že se tam snadno dorozumíte, protože tamní lidé vedle svého jazyka, který neznáte, ovládají řeč druhou, vám oběma a všem ostatním společnou — esperanto.

Vím, že je mnoho lidí na světě, kteří by si přáli, aby tomu tak bylo, ale nevědí, nebo nechtějí uvěřit, že tomu tak už je. Na štěstí slovo esperanto není už většinou lidí neznámým pojmem bez obsahu, i když víme, že esperantistů je stále ještě málo. Avšak to „málo“ neznamená bezvýznamnou skupinku lidí. To je několika-millionový kolektiv občanů všech národů, ras a náboženství, kteří se dobrovolně hlásí k myšlence mezinárodní spolupráce, k toleranci a k vzájemné důvěře pomocí společného jazyka. Je to kolektiv mezinárodně organisovaný s početnou sítí ochotných a nezištných zástupců mezinárodní esperantské organisace, kteří každému esperantistovi rádi podají svou pomocnou ruku, jsou-li o ni požádáni.

Protože esperantské hnutí je vskutku světové a nezadržitelně se šíří, je možno dnes říci, že každý esperantista je oddaným příznivcem Spojených národů, neboť jedině v takové světové organisaci by se cítil dobře a jako doma. Dovolují si proto tvrdit, že Spojené národy, o nichž se v poslední době tolik u nás i jinde hovoří, mají nejlepší oporu právě v nás esperantistech. A my, věříce v sílu, nutnost i blahodárnou ži-

votaschopnost Spojených národů, jak o nich nedávno mluvil ministr zahraničních věcí Jan Masaryk, měli bychom dojedného státi se jejich stoupenci. Také naším přáním a cílem je mír, svoboda, demokracie a slušnost. Jako esperantisté snažíme se jich dosíci vzájemným dorozuměním a přátelskou spoluprací.

Letošní 32. mezinárodní sjezd esperantistů v Bernu byl po letech války opět velkou manifestací lidí dobré vůle za mír a dorozumění mezi národy. Byl příležitostí, která znovu jasně prokázala, že esperanto jako dorozumivací prostředek zcela vyhovuje potřebám moderního člověka, že je to jazyk živý, při své jednoduchosti výrazově bohatý a libozvučný.

Vzdor značným překážkám, které se stavěly v cestu mnohým esperantistům, toužícím účastnit se sjezdu, sjelo se do Bernu 1362 zástupců esperantských organisací z 35 zemí všech světadílů.

Největší počet účastníků byl z Anglie (asi 550), pak následovala Francie, Švédsko, Švýcarsko atd. Z Československa přijelo celkem 17 osob, ačkoliv zájemců bylo mnohem více. Tuto neúčast nejen od nás, ale i z jiných států, nutno přičísti na vrub tíživé hospodářské situaci v Evropě, která těžce doléhá právě na menší státy, v nichž je esperantistů poměrně nejvíce. Avšak jejich idealismus a láska k esperantu je stejně velká, jako obětavost, s kterou se oddávají věci v zájmu mezinárodního sblížení a vzájemného poznání. Proto i na tomto kongresu bylo mnoho těch, kteří dlouho strádali a i za cenu osobního pohodlí podnikli dlouhé a namáhavé cestování, jen aby byli svědky a zároveň spoluúčastníky přátelské družnosti esperantistů, pro ně tak charakteristické.

Druhá světová válka esperanto neudusila. Fašistický režim snažil se ze všech sil vymýtit humanitní ideály a z lidí vykořenit ideu mezinárodní solidarity, pro niž právě esperantisté obětavě pracují a bez níž nemůže býti trvalého světového míru. Ale jeho podlé úsilí bylo marné. Bernský sjezd ukázal, že síly, které bojovaly proti fašismu, byly větší a proto zvítězily. Mnoho našich přátel-esperantistů zaplatilo v tom boji daň krve. V Jugoslávii a v Polsku to byly

stovky ba tisíce esperantistů, kteří padli, aby-
chom my oslavili vzkříšení. V Bernu jich bylo
vzpomenuto.

Neděle, 27. července. Sympatický sál měst-
ského Kasína chvěl se vzrušením, když jeho
prostorem, doslova rozpuštěným jemně vlnící se
zelení ohromné kongresové vlajky, zazněly první
zvuky varhaních píšťal. To už byla všechna místa
obsazena. Zástupci 35 národů seděli tam pod
svými státními vlajkami v napjatém očekávání.
Dozněla slavnostní melodie a 32. mezinárodní
sjezd esperantistů byl zahájen pozdravem před-
sedy místního sjezdového výboru. Mluvil espe-
rantsky a nikdo jeho slova netlumočil do jiných
jazyků, jak je tomu na jiných mezinárodních
konferencích. Nebylo toho zapotřebí. V té chvíli
a potom po celý sjezdový týden jako bychom
zapomněli na řeč své domoviny. Slyšeli, mluvili
a mysleli jsme jen v esperantu. Ano — v e s p e r a n t u. V řeči, která by mohla změnit běh
lidského života na této zemi, kdyby se už v do-
hledné době stala druhou řečí každého inteli-
gentního člověka. Lidé i národové se proto ne-
mají dost rádi, že si nerozumějí. V Bernu jsme
si rozuměli. Bez tlumočnicků a bez aparátů.

Slavnostní řeč zástupce švýcarské vlády dr.
E. von Steigera byla jistě krásná. Ale většina
účastníků ji nerozuměla, protože byla proslou-
vena francouzsky. Teprve esperantský překlad,
jediný během celého sjezdu, prozradil závažnost
jejího obsahu. Přitom jsme si všichni uvědomo-
vali trapnou zdlouhavost konferencí a sjezdů,
na nichž se všechny důležitější projevy státníků,
vědců a diplomatů překládají do tří, čtyř i více
jazyků, tak zvaných mezinárodních.

Hlas předsedy IEL, francouzského generála
Bastiena, nebyl řečnický uchvacující. Ale jeho
slova přesvědčivě se vrývala v paměť všech
naslouchajících. Tento dobrý Francouz mluvil
esperantsky jako nadšený Evropan a přesvěd-
čený světoobčan. Všichni mu rozuměli, všichni
tleskali.

Důkazem, že esperanto už získává uznání také
u vládních míst některých států, byly pozdravné
projevy oficiálních zástupců Rakouska, Česko-
slovenska, Nizozemí, Norska a Švédska. S nej-
větším ohlasem setkal se však krátký projev
houslisty Jana Geryka, který tlumočil světové-
mu sjezdu osobní pozdrav pana presidenta re-
publiky dr. Edvarda Beneše. Byl to jediný před-
stavitel státu, který poctil esperantský sjezd
tímto způsobem. My, českoslovenští esperantis-
té, můžeme být právem hrdi na to, že máme
presidenta, který sympatizuje s naším hnutím.

Po projevech oficiálních zástupců vlád po-
zdravili sjezd ještě zástupci zemských esperant-
ských svazů a organizací. Těch řečí a projevů
bylo mnoho. Trvaly dlouho, ale byly krásné a
poučné. A což teprve ty četné pracovní schůze,
přednášky a odborné konference, jichž bylo bě-
hem sjezdu od pondělka do soboty celá řada
a v nichž se vystřídal řečníci více než dvou
tuctů národů.

Všichni ti mudrcové, kteří tak často skepticky

a „odborně“ posuzují esperanto, vyjadřující se
o něm posměšně jako o jazyku nemožném a ne-
dokonalém, měli by si poslechnouti tuto „dětin-
skou“ řeč z úst tolika různých národů.

Myslím, že by měli být zváni na naše sjezdy
vzdělání neesperantisté, především učitelé a
profesoři, novináři a spisovatelé, řečníci a poli-
tikové, aby se sami přesvědčili o životnosti a
působivé síle esperantských projevů, řečí a dis-
kusí, jichž žijou bezprostředností se vyznačují
naše mezinárodní konference. Prožitá zkušenost
přesvědčila už mnohého zatvrzelého odpůrce
esperanta a přivedla ho do našich řad.

Bernský kongres přinesl několik překvapení,
příjemných i nepřijemných. O těch druhých zde
pomlčím.

Z příjemných považují za nejdůležitější slou-
čení dosavadních dvou mezinárodních organi-
sací v jednu. UEA (Universala Esperanto Aso-
cio) se sídlem v Ženevě a IEL (Internacia Espe-
ranto-Ligo) se sídlem v Londýně shodly se na
společném postupu a vytvořily novou pod sta-
rým jménem Universala Esperanto-Asocio. Pro
neutrální hnutí znamená tato změna vývoj k lep-
šímu, i když bychom už rádi viděli revisi této
neutrality, která postupem doby stala se v hnutí
zastaralou a ve formě, v jaké je nyní, neudrži-
telnou. Neboť podle mého soudu nelze stále od-
dělovat esperanto a s ním související hnutí od
skutečného veřejného života, do něhož se vši-
chni snažíme je zapojit. Esperanto musí sloužit
životu. Jen v něm je jeho pravé místo. Lpění
na neutralitě stůj co stůj nutí však často jedince
i celky k mlčení tam, kde je třeba se ozvat,
vzepřít, odporovat a nesouhlasit. Ale to už za-
cházím do problému, který je čistě esperantský.

Důležitou novinkou je také zvolení nového
předsedy nové mezinárodní organizace. Po dlou-
holetém předsednictví gen. Bastiena v IEL a K.
Kürsteina v UEA přebírá řízení kormidla me-
zinárodní organizace švédský esperantista Er-
nfríd Malmgren. Blízká budoucnost ukáže, jaký
organizační talent je skryt v tomto klidném a
rozvážném Severanu, který bude muset řešit
mnoho problémů, aby esperantské mezinárodní
hnutí šlo řádným tempem kupředu.

Oba odstoupivší předsedové Bastien i Kür-
steiner byli jmenováni čestnými předsedy UEA
a za zásluhy byly jim věnovány pamětní ozdob-
né talíře.

Schůze Universala Ligo za předsednictví An-
drea Cseha místo ohlášeného a pro onemocnění
nepřítomného dr. Privata ze Ženevy byla velmi
četně navštívena. O úkolech i organizaci UL
promluvila paní Isbrückerová z Haagu, která
zdůraznila význam i důležitost této nové, za
války tajně vzniklé organizace, snažící se pro-
střednictvím esperanta propagovat ustavení
Světového parlamentu. Příspěvek, který tím
pomocný jazyk přinese k uskutečnění tohoto
čistě politického, ale pro život člověčenstva ne-
obyčejně důležitého cíle, bude úměrný síle a
počtu členů v UL. Podle dosavadního zájmu se
zdá, že esperantisté chtějí mít svůj skromný po-
díl na uskutečnění tohoto revolučního díla.

Zajímavé podrobnosti o vzniku a organizaci UL podal pak svým způsobem Andreo Cseh.

Narychlo svolaná schůzka odběratelů a přátel Literatura Mondo, jíž se zúčastnili její duchovní tvůrci Julius Baghy, dr. K. Kalocsay a vydavatel Bleier, zaujala jen málo účastníků. Škoda. Schůzka byla velmi zajímavá. Mimo jiné jsme se dověděli, že největší počet předplatitelů a čtenářů má L. M. v Československu. Zatím je to jen Zamenhofův idealismus, který udržuje tuto literární revui při životě.

Tradiční kongresový Literární večer přilákal však nad očekávání stovky účastníků. Byli to vedle R. Rossettiho a I. Dratwera opět Maďaři Baghy, Kalocsay a Bleier, kteří z velké části vyplnili tento večer. Neisrozumitelnější byl z nich pro většinu posluchačů autor dávno rozebrané sbírky „Tulák zpívá“ (La vagabondo kantas), který s lehkým divadelním humorem, kořeněným sarkasmem a přecházející do vážných meditací, prozradil kredo svého básnického srdce, naplněného hořkostí, ale i vírou a radostným optimismem přesvědčeného esperantisty.

Kalocsayova přednáška byla vážnou odbornou studií o poesii a umění překladatelském, kterou sám proplétal skvělými ukázkami z vlastní literární práce. Oba autoři zanechali u posluchačů mocný dojem. Cítili jsme, že esperanto je kusem jejich vnitřního života, jímž žijí. Dokázali zároveň, že esperanto je i po stránce literárně umělecké schopno dáti lidskému životu mnohé, co jej činí lepším, plnějším a šťastnějším.

Že máme mezi sebou i výkonné umělce hudební, jsme se přesvědčili na večeru, věnovaném krásné hudbě. Byl to především náš koncertní mistr Jan Geryk, který s dozrávající uměleckou zodpovědností předvedl sólově i za doprovodu skvělého anglického pianisty prof. musických umění v Londýně Francka Merricka řadu klasických skladeb, též českých. Pěvecky doplnila večer francouzská zpěvačka Marguerite Santreuil, zpívající v esperantu.

Litovali jsme, že z technických důvodů nebylo možno uskutečnit divadelní představení. Scéna zůstává pro esperantisty stále otevřeným polem působení a neměla by být podceňována ani přehlížena. Všude tam, kde je dostatek vhodných ochotníků-esperantistů, měla by se hereckému umění věnovati náležitá pozornost. Neboť dramatický účín mluveného slova je v každém

jazyku silný. Doufejme, že na příštích sjezdech seznámíme se už také se samideány herci. (Předsedové větších klubů, přemýšlejte o tom.)

Zábavní večer (Varieteo), stejně jako „Kongresa balo“, měly svou tradiční nehonosnou, ale srdečnou úroveň. Zvláště taneční večer vyznačuje se vždy svou přitažlivostí, která zláká mladé i staré k družnému posezení. Je to večer, na němž se utužují během sjezdu navázaná přátelství, a kde často při sklenici vína, tanci a dobré náladě, tato se zpečetují na dlouhá léta.

Věřím, že přátelství uzavíraná na mezinárodních esperantských sjezdech přináší k vzájemnému poznávání lidí i národů velmi mnoho dobrého a jsou jejich nesporným kladem. K tomu napomáhají též četné turistické exkurse, o něž v Bernu nebyla nouze. Švýcarská příroda přímo hýří krajinnými krásami a dovede je štědře nabízet. Nebylo tedy divu, že mnoho účastníků sjezdu dalo se lehce zlákat ledovým třpytem zasněžených skalních útesů a za nejparnějších dnů odjíždělo houfně ven, do hor. Ale o tom psát více nemohu, protože sám jsem se ani jednoho takového výletu nezúčastnil. Dnes toho tak trochu lituji. Ovšem pozdě.

Sobota, konec kongresu, přišla rychleji, než všichni očekávali. Ale to už tak bývá. „Kongresejo“ bylo zase plné. Na podiu zasedli opět „eminentuloj“. Promluvili stručně o vykonané práci a děkovali si navzájem. Také „obyčejní“ esperantisté z hlediště děkovali. Všichni si mlčky děkovali a všichni se na sebe dívali, když se blížila dvanáctá. Znovu po týdenní přestávce zazněly akordy varhan. To nadešla chvíle, kdy ohromná kongresová vlajka esperantistů, symbol naší práce i naděje, volně byla spouštěna od stropu dolů do čekajících rukou krojovaných bernských dívek, jež ji slavnostně předaly členu přípravného výboru příštího světového sjezdu v Malmö ve Švédsku. Všichni jsme stáli v pohnutí a mnoho očí slzelo. Esperantisté 35 národů světa byli v té chvíli bratry, lidmi ze země bez hranic, světoobčany.

A když do tohoto pohnutého okamžiku zazněla esperantská hymna „La Espero“, všichni jsme ji zpívali se sevřenými hrdly a polohlasitě. Jen varhany byly silnější. To proto, že nemají duši a jsou bez srdce...

32. mezinárodní kongres esperantistů v Bernu se skončil.
Dolfa Bartošik.

Některé chyby českých esperantistů

Není hanbou udělati chybu, chyba je v chybě setrvávat. Vyhovujice přání některých našich čtenářů budeme čas od času upozorňovati na chyby a nepřesnosti, jichž se naši dopisovatelé dopouštějí. Pečlivá četba těchto poznámek jistě přispěje k zvýšení úrovně stylu českých esperantistů. Nelze říci, že by byla nízká.

Absolvent školy, kursu. Už v prvním ročníku na stránce 54. jsme podali úplný překlad významu slova absolvovati. **Absolvi** nikdy neznamená skončiti školu nebo kurs, nýbrž výhradně

odpustiti vinu nebo hřích. Proto absolvent gymnasia se překládá *abituriento de gimnazio*. Grojean-Maupin má ve svém slovníku *baccalaureát přeloženo abiturienta ekzameno*; *baccalaureat* je obdobný naší maturitě; *matu-rec-* nebo *matu-r-ekzameno* není pro zkoušku dospělosti špatné, ale *abiturienta ekzameno* je překlad výstižnější a mezinárodně srozumitelnější, neboť při naší maturitě nedává se vysvědčení dospělosti, nýbrž jen o dospělosti studovati na vysoké

škole určitého typu. slova dospělý je užito metonymicky, bez básnického obrazu by mělo být způsobily. Absolvent kursu: finintola kurson.

Prelego je přednáška s cílem hlavně poučným. Poemon oni ne prelegas, sed deklamas. Scenon aŭ dialogon oni prezentas. Mohlo by se ovšem také říci, že někdo prelegis priiu poemo, to znamená, že přednášel o básni, že ji na př. vykládal a vysvětloval, nebo ji oslavoval a podobně.

Využijte příležitosti nemůže se přeložit Eluzu la okazon, nebo eluzi znamená tak využití předmětu, že se ho část spotřebuje nebo, že se opotřebuje. Eluzita vesto je šat opotřebovaný, ošumělý. Zde zcela dostačí uzula okazon! Kdyby se mělo vyjádřit, že se má té příležitosti užití hned, musí se říci tuj, že se má užití plně, řekne se jasně plene. Ale většinou toho nebude třeba.

Česká předpona vy- někdy mění vid slovesa. V esperantu lze k tomu označení užití složených podob slovesných. K tomu právě jsou. Na př.: Co vykonali Češi v minulém desetiletí? Kion* estas ĉeĥoj farintaj (verkin-taj) en la pasinta jardeko?

Předložka el- mění jako slovatvorná předpona někdy vid slovesa. Řekněte všechno, co víte! Eldiru ĉion, kion vi scias! Ale: Řekněte to hned! Diru tion tuj!

Reálka. Často se tu dopouštíme germanismu, říkájice reallernejo. Němcům se kmen real- zdá cizím slovem, ale jiní národové to

těžko pochopí, neboť reala znamená výhradně efektive ekzistanta kaj kontrolebla. Také ve všech odvozeninách je tento význam nezměněně zachován: nerealala, malrealala, realismo. Proto je lépe vyjádřit řečený typ střední školy liceo.

Předpona ge- znamená ovšem obě pohlaví zároveň. Ale není třeba zdůrazňovat, že se jedná o muže i ženy i tehdy, je-li to samozřejmé. Musíme zajisté říci ĝesinjoroj Novák, jednali se o manžele Novákovi, ale proti principu de sufiĉo, piŝe-li nebo mluví-li se v provoláních ku ĝesperantistoj nebo ĝesamideanoj; je přece jasné, že se obracíme na esperantisty i esperantistky. Užijeme předpony ĝe- jen tam, kde se přítomnost obou pohlaví opravdu má vytknouti nebo zdůraznit.

Otisknutí se přeloží repressi tehdy, otiskli list text podruhé nebo text už jinde vytištěný. Pro původní, dosud netištěný, příspěvek je asi výstižnější enpresii. En tiu ĉi numero ni enpresis plurajn poemojn. Artikolo el nia lasta numero estis represita sen nia scio.

Bratr je frato. Také ve významu přeneseném: Forte ni staru, fratoj amataj. Ale ve významu druh jako člen spolku, strany, řádu hodí se rozlišit a říci fratulo, jako činí Angličané důsledně překládajice tak podle slovníku Fulcher-Longova Fellow (of a society etc.). Tedy fratulo skolto, fratulo sokolo a podobně. Velmi doporučujeme toto rozlišování. S. K.

Vzácná návštěva

Často si myslím, jak nám, pražským esperantistům, závidí naši venkovští přátelé, kdy se dočítají o vzácných návštěvách zahraničních samideánů. Jak by se rádi zúčastnili schůzi našeho Klubu, který vítá téměř každý týden některého cizince, takže jeho členové — zejména ti „mladí“ (podle jejich vstupu do světové obce esperantistů) mají možnost nejen slyšet hovořit příslušníky nejrůznějších národností, ale i sami se vycvičit v rozpravě s tím, kdo česky neumí.

Ač žiji v Praze, nejsem — pro svůj zdravotní stav — účasná těchto příjemných chvil a duševních hodů. Slychám o nich a čítám právě tak jako naši venkovští přátelé.

Proto tím více mě potěšila vzácná návštěva jednoho esperantisty, jehož poznat a slyšet by si jistě přáli mnozí čeští samideáni. Navštívil mě znenadání esperantista — nikoliv z dálné ciziny — ale velmi, velmi známý a vážený. Jeden, jemuž vděčí naše hnutí za svůj vznik a rozvoj, autor první obsáhlé a vzorné učebnice, slovníků a jiných pomůcek, redaktor našeho prvního esperantského časopisu — moravský kolega Theodor R. Čejka!

Čejkovy učebné pomůcky — žel — již zmizely z knihkupeckého trhu, ale nevymizí nikdy z dějin světového a českého hnutí esperantského! Jeho tři časopisy „Český esperantista“ (první číslo vyšlo v listopadu 1902), „Revuo Internacia“ (listopad 1902) a „Internacia Pedagogia Revuo“ (oficiální orgán TAGE) první kypřily půdu pro esperantské sémě. Spolu s kolegou J. Krumpholcem, známým kmenologem, zahájili propagaci esperanta, vydávali a psali knížky, získávali půdu pro hnutí, jež nebylo nikým podporováno, jen z touhy prospěti věci dobré a šířit světlo!

V úvodě k prvnímu číslu „Českého esperantisty“ píše redakce mimo jiné toto:

„A jako před 250 lety Komenský, chtěje učiniti Čechy

ohniskem, z něhož by se světlo obecného poznání rozšiřovat mělo... nebál se a odvážil se hledati svým „Via lucis“ vhodný způsob, kterak jednotlivé řeči vzdělati a novým způsobem jednu všeobecnou řeč utvořiti — odvažme se i my, dědicové jeho, když ne ujati se zapomenutého odkazu cele, aspoň nepřekážeti těm, kteří dobrou vůli mají o to se pokusiti...“

Odvážili se — ti idealisté, moravští učitelé, a měl dobrou vůli, vytrvali. A my všichni — vlastně dědicové jejich práce, musíme vděčně jich vzpomínati.

Jak se časy změnily! Tehdy začínal zasévat moravský nadšenec v krásném kraji pod Hostýnem — dnes státní rozhlas používá esperanta, jehož zavedení do škol je nejen blízké, ale i jisté.

Pohovořili jsme si s panem kolegou o starých časech — ráda jsem znovu slyšela o tom, jak on se stal esperantistou. A též jak náš prezident Osvoboditel při své návštěvě Bystřice p. H. se ho zeptal, zda „ještě vydává ty esperantské časopisy?“ Vždyť Masaryk třikráte byl hostem u kol. Čejky.

Vzpomněla jsem též, jak při mém vstupu do esperantského světa — bylo to roku 1907 — jsem si písemně ponafikala kol. Čejkovi na to, jak těžko získávám přátele esperantu v učitelských kruzích a on mi na to odpověděl, že sám jich nezískal tolik, kolik má prstů na jedné ruce — a to mě tehdy utěšilo. Je to dnes lepší? Pochybují; myslím-li se, budu ráda.

Vzácná, opravdu vzácná a milá návštěva z Moravy mně způsobila radost. Přejí kolegovi Čejkovi, našemu zasloužilému průkopníku a čestnému členu našeho Svazu, hodně zdraví. Necht jeho synek, znamenitý student a rovněž esperantista, jde v jeho stopách! Hodně takových nadšenců a nezištných pracovníků pro další vítězství Zamenhofova esperanta!

7. VIII. 1947.

Julie Šupichová.

KONSILO SINCERA

Se oni volas sukcesi en iu entrepreno, oni devas atenti ne nur vojojn kaj rimedojn, kondukantajn al la sukceso, sed pripensi ankaŭ tion, kio malutilas al la afero, por eviti aŭ forigi tion.

Kio do malutilas al la sukceso de nia laboro? Grandparte tio estas — ho miru! — ĵus la entuziasmaj gesamideanoj, kiuj fervore propagandas Esperanton ĉe ĉiu okazo, sed mem ne dediĉas al ĝi sufiĉe da tempo kaj peno por bone ellerni ĝin. Estas tiuj eternaj balbutuloj, kiuj neniam transpaŝas la plej suban ŝtupeton de primitivaj frazoj kaj al pli longa alparolo de alia samideano respondas ĉiam: „Mi estas nur komencanto, mi, bedaŭrinde, ne scias ankoraŭ bone paroli!“ Kvankam ni devas esti dankaj al ili pro ilia propaganda laboro, tamen estas necese konsciigi ilin, ke tiamaniere ili mem subfosas ĝian fundamenton, ĉar multaj prijuĝas el ilia ekzemplo, ke Esperanto estas vere neellernebla. Do la unua kaj ĉefa tasko de ĉiu esperantisto kaj precipe de tiuj fervoraj propagandistoj estu lerni bone paroli. Ne sufiĉas kontentiĝi, kiam oni sukcesas sen vortaro legi kaj kompreni; tiam ordinare mankas sole malgranda paŝeto por povi ankaŭ rakonti la legitaĵojn. Ĝi kaŭzas kompreneble precipe komence certan penon, ĉar la esprimoj ne aperas en la menso tiom rapide, kiam oni bezonus, sed „pacienco alportas la rozojn“ kaj pacienco ankaŭ venigos la ĝojigan momenton, kiam subite la necesaj esprimoj senpene ĉenigigas en la menso unu al alia kaj oni flue ekparolas. Nur ne cedi kaj elteni! Bedaŭrinde kutime niaj gesamideanoj

cedas ĵus antaŭ tiu ĉi lasta mallonga paŝeto kaj la celo, ilua parolo, restas por ili neatingebla.

Estus bone, se la gvidantoj de superaj kursoj kaj estraro de kutimaj kunvenoj klopodus ĉiun ĉeestanton paroligi, ke ĉiu devu eĉ nur mallonge ion rakonti.

Ĉar multaj postulas de la kritikanto ankaŭ aktivan helpon por plibonigo, mi konsilas pliriĉigon de la programo de ordinaraj kunvenoj per jena ludo: Unu aranĝanto nomas ĉeestanton, al kiu alia aranĝanto diras vorton (kiun ajn), pri kiu la nomita estas dironta kelkajn frazojn, mallongan paroladeton. Kutime la plej simplaj vortoj liveras per buŝo de sprita kaj bonhumora samideano riĉan fonton de amuzo. La ludo estas de elektita komitato poentomaniere taksata laŭ tio, kiom da esprimoj mankis al la „oratoro“ kaj kiel senerare li sukcesis fari la paroladon. La erarojn oni devas ĉiam klarigi. Por atingi la celon ĝi kompreneble ne devas fariĝi konkuro de spertuloj, sed ĉiu ĉeestanto devus aktive partopreni.

Se la sekvo de mia konsilo ne nur amuzigos, sed ankaŭ lingve perfektigos niajn gesamideanojn, estos la celo de miaj linioj atingita. Tiam ni verŝajne ne plu renkontados la malnovajn komencantojn, en la urbo kun „vigla esperanto-movado“ oni trovos pli ol 2—3 flue parolantajn samideanojn kaj eĉ en „Esp. hejmo“ oni povos peresperante interkompreniĝi.

Sed tio tuŝas jam alian ĉapitron pri tio, kio malutilas nian movadon, nome la troigadon de la sukceso.

B. Vlčeková.

KRONIKO ENLANDA

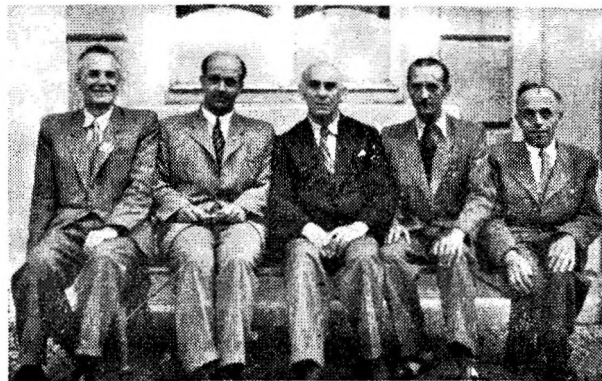
Saluto de sinjoro prezidento Dro Edv. Beneš al la Berna kongreso, dirita laŭ lia permeso (anoncita per letero de la prezidenta kancelario el 20. I. 1947 n-ro Ĉ. D. 406/47) de sekretario de E. K. en Brno s-o Jan Geryk en la malferma kunsido, tekstis: »Salutas vin nia nuna amata prezidento de la Ĉeĥoslovaka respubliko D-ro Edvard Beneš, al kiu ligas sin kun efektiva amo ĉiu ĉeĥoslovaka popolo. Mi rajtas al Vi diri, ke nia sinjoro prezidento simpatias kun esperantista movado.« — Ni dankas al sinjoro prezidento pro tiu ĉi lia manifestiĝo. — Ni ĉeĥoslovakoj rajtas efektive fieri pro nia prezidento.

Somera Esperanto-lernejo en Doksy 19. VII. ĝis 2. VIII. havis tiun ĉi jaron ankoraŭ pli grandan sukceson ol pasintjare. Aliĝis sume 110 p. (57 viroj, 53 virinoj) el 56 lokoj. Laŭ profesio estis oficistoj 26, studentoj 13, instruistoj 12, komercistoj 7, profesoroj 4, lernejdirektoroj 3, inĝenieroj 2, juristoj 2, tipografoj 2, kuracisto 1, ĵurnalista 1, diversaj 37. El fremdlando partoprenis en la kursoj: svedino Karla Jönsson el Ystad, jugoslavo J. Ditriĉ, polino J. L. Ŝrajbrová, kiuj ĉiuj tri ricevis ateston pri kursfina ekzameno de la triagrada kurso (seminario). Krome partoprenis en la Lernejo gaste nederlandano J. J. Verdonk kaj svedino Anna Alamo. Ateston pri kursfina ekzameno ricevis 102 p., pri partopreno 8 p. Krome venis multaj gastoj, kiuj partoprenis laŭ sia plaĉo diversajn entreprenojn amuzajn kaj klerigajn.

La aranĝoj iris laŭ programo sur paĝo 58. Interkonatiĝa vespero en Grandhotelo la 19-an de julio estis inaŭgurita de direktoro de la Lernejo lektoro Dr. A. Pitlík kaj la kursanoj estis salutitaj de s-ro J. Dušátko en nomo de Loka kleriga

konsilantaro. Dimanĉon estis je la 9-a horo sole-na malfermo de la Lernejo. La partoprenantoj estis akceptitaj en urbodomo de urbestro s-ro V. Vachuška, kiu bonvenigis ilin ĉeĥ- kaj esperantlingve. Precipe kortuŝaj estis liaj vortoj al la fremdaj gastoj, kiuj dankis pro ili al la urbestro kaj subskribis sin en la memorlibron. Post la akcepto kolektiĝis la kursanoj apud la flagomasto antaŭ la urbodomo kaj dum la himno estis hisita Esperanto-flago. La urba disaŭdigo estis informinta la publikon pri tiu ceremonio. Poste je la 13,30 horo komencis instruado en ĉiuj tri kursoj.

En kurso A (elementa) instruis K. Ŝolc kiel kursestro kaj A. Slanina kun V. Ŝpür, en kurso B (progresintoj) V. Ŝpür kiel estro kaj J. Hanuš kun K. Ŝolc, en kurso C (seminario) Dr. A. Pitlík kiel estro kaj ĉefpreleganto, A. Slanina kiel gvidanto de oratora kurso kaj K. Ŝolc por pre-

Instruistoj en Somera Esperanto-lernejo en Doksy 1947. J. Hanuš, V. Špür, Dr. A. Pitlík, K. Šolc, A. Slanina.

Klaso de la Lernejo en Doksy.

zenti modelajn Cseh-metodajn lecionojn. Instruado daŭris ĉiutage 8,30—12,30 h. En kurso A estis donita kompleta materio de la Cseh-metodo kaj estis aldonitaj kantoj. En kurso B estis prezentitaj gramatiko kaj konversacio aparte. En kurso C prezentis lektoro Dr. Pitlík analizon de ĉiuj lingvaj problemoj, evoluon de internacia lingvo. Esperanto-literaturon, historion de la movado kaj organizado. Tiel fariĝis la seminario bonega preparo por tiuj, kiuj volas fari ekzamenon pri kapableco. La Ekzamena komisiono Asocia traktas pri ebleco, ke ĝi kunsidu venontjare post finiĝo de la kursoj.

Ankaŭ la posttagmezaj kaj vesperaj aranĝoj kontentiĝis ĉiujn. Sur la lagobordo kunvokadis kursanojn kaj gastojn verda flago kaj ĉirkaŭ ĝia masto bruis daŭre aro samideana en ĝaja kaj entuziasma humoro. Daŭre bonega vetero helpis konstante al tiu kontenteco. En la remboata konkurado akiris premiojn: 1. J. Jestřáb, 2. M. Braslavec, 3. V. Šob, 4. F. Hájek, 5. L. Obruča.

En tuttaga ekskurso al Ještéd partoprenis 86 p. Sur la monto renkontiĝis la kursanoj kun samideanoj el Liberec, salutitaj de la E. Klubo-prezidanto Inĝ. Fanta kaj regiona peranto T. Novotný.

La plej grandan resonon havis prezento de Nokto en Karlův Týn en Lukáš-traduko. Ludis 26. VII. amatora societo K. H. Mácha en Doksy, reĝisoris s-ro J. Růdl en subĉiela teatro en kadro de amatora teatra festivalo. La sukceso estis brila ankaŭ ĉe neesperantista publiko. Belaj esperantlingvaj programoj, por tiu ĉi prezentado eldonitaj, estas ankoraŭ riceveblaj ĉe V. Špŭr en Doksy.

Koncerto de Popola kaj artefarita kanto esperantlingve la 30-an de julio eminentis pro la tradukajoj. Kantis samideanino Růžena Zachová, multe kaj sincere aplaudata pro sia arto.

Bivakaj fajroj estis du, la unua ne lasos forgesi prezenton de s-o Reichman, la dua, organizita por nia Lernejo de skoltoj en tendaro en Staré Splavy, kunvenigis multajn. Bonhumoraj kantaĵoj skoltaj, salutparoladeto de skolto-esperantisto, teatraĵetoj, improvizita sceno de aktoroj-esperantistoj, kiuj prezentis malceremonieman fervojiston (Mothejzik), embarasatan en malgranda forgesita stacidomo de aro konsistanta el anglo,

hungaro, turko, ruso, ĥino, nigra afrikano; la drama konflikto estas tiom facile ĝenie solvita, ke eĉ la vortojn ŝparanta nederlandano Verdonk ekparolis por eldiri dankojn al la skoltoj pro la bonega aranĝo.

Filmvesperon prizorgis nelacigebla s-o A. Slanina. Preleĝo de s-ino A. Alamo pri Svedlando faris grandan impreson pro la simpla elkora prezento.

Adiaŭa aranĝo estis somera karnavalo la 1-an de aŭgusto en hotelo Jelen. Estis prezentitaj tre sukcesa sceno de s-oj Mothejzik kun kunuloj kaj teatraĵeto verkita de Slanina.

Por informi la kursanojn estis eldonata multobligata bulteno Verda Voĉo de Doksy, kiu, redaktata de A. Slanina, fidele kaj sprite raportis ĉiutage pri ĉiuj okazintaĵoj. Ĉiutage svarmis ĉirkaŭ la „ĉarma markizino“ la ĵurnalon kolportanta viroj kaj virinoj por ricevi sian ekzempleron. Laŭ deziroj de la Doksanoj estos al ili tiu ĉi bulteno ŝendata ĉiun monaton por refreŝigi iliajn rememorojn pri Doksy kaj iniciati kaj konservi senton de amikeco reciproka inter ili.

La signifo de la Lernejo por nia movado interne estas evidente tre granda, ĉar ĝi kaŭzis grandan kreskon de funda scio de la lingvo ĉe multaj. Sed ankaŭ influo al la neesperantista publiko estis rimarkinda. Ĝi estis la plej efika metodo propaganda, ĉar ĝi propagandas sen prediki. Krome oni uzis paŭzon dum unu ĉeĥa teatraĵo prezentado por paroliĝi s-inon Alamo kaj s-on Verdonk, kiuj salutis la publikon je nomo de siaj nacioj. Iliaj alparoloj estis sincere aplaudataj.

La kursanoj kaj la publiko, adiaŭante post du semajnoj, deziris al si sincere kaj laŭte: je rvido post unu jaro!
(V. Špŭr.)

Tutmonda festivalo de demokratia junularo kunvenis en Praha 20. VII.—17. VIII. 1947. Venis pli ol 1600 fremduloj el 64 landoj. Sed nenie esperantistoj klopodis, ke venu en tiuj delegacioj aktivaj kaj organizitaj esperantistoj, kiuj postulus ĉe la kongresa komitato uzon de Esperanto aŭ almenaŭ insistu pri rekono de ĝia ekzisto kaj uzebleco kaj kontaktu iniciate kun ni. Tiu ĉi manko atestas pri tre bedaŭrinda neaktiveco de Esperanto-organizaĵoj en multaj landoj. Spite tiun ĉi malatenton de iu ajn provo sendi aŭ sendiĝi ilin, estis inter la fremdlandaj partoprenantoj de la festivalo esperantistoj el diversaj landoj. Tio estas fakto tre ĝojinda, ĉar ĝi atestas ekziston de esperantistoj, kiuj vojaĝas ne pro celoj esperantistaj sed aliaj. La 30-an de julio estis en kunveno de E. Klubo en Praha 14 fremdlandanoj, 8 el Francio, 2 el Anglio, po unu el Norvegio, Nederlando, Belgio, Italio. En aliaj kunvenoj estis gastoj el Jugoslavio, Svedio, Pollando. Sed pluraj (ni esperu ke multaj) esperantistoj eĉ ne oferis la penon viziti la klubon, kies kunveno estas sur unu de la ĉefstratoj; tamen sukcesis samideanoj de la ĉefurbo renkonti ilin sur stratoj. Estas konfirmitaj tiaj hazardaj renkontoj kun samideanoj el Hungario, Italio kaj Hispanio. La

20-an de aŭgusto prelegis en E. Klubo Dr. A. Bauer el Bern. Do ni povis konstati dum tiu monato alvenon de esperantistoj el 13 landoj.

En kadro de S-a Adalberto-solenaranĝoj havis Ligo de katolikaj esperantistoj en ĈSR labor-konferencon la 23-an de aŭgusto en Praha (II, Ostrovni 9). Raportis pastroj A. Beckers, vice-prezidanto de IKUE el Mechelen en Belgio, prof. J. Filip el Jičín, prof. O. Mádr kaj aliaj. Post-tagmeze estis vizito de la urbo. Dimanĉon la 24-an je la 8-a horo estis legita en S-a Voršila-preĝejo (Národní str. 8) sankta meso de P. prof. A. Beckers, dum ĝi estis kantita himno „Dio ĉe majesto via“ en esperantlingva traduko de dro Ĉ. Parma, kaj P. Beckers predikis esperantlingve.

„Studentský svět“ (Studenta mondo), oficiala gazeto (aperanta en kvin lingvoj) de Internacia Unio Studenta, enpresis en la duobla numero majo-junio 1947 longan leteron de profesoro dro Giorgio Canuto, dekano de la medicina fakultato de l'universitato en Parma, Italio, senditan al Radio-Praha. La letero trafe kontraŭstaras la multlingvecon de la unia gazeto kaj nepre rekomendas al ĝi Esperanton. La redakcio de Studenta mondo submetis al la letero redakcian noton: „La redakcio traktas pri plinombrigo de la lingvoj, en kiuj gazeto estas eldonata; en la kazo de l'itala ni intertraktas jam. Koncerne la esperantan mutacion (t. e. samtekstan eldonon) ni petas eventualajn interesatojn alsendi sindevigajn antaŭmendojn, aŭ al ni aŭ prof. G. Canuto. Se estos sufiĉe da mendoj, ni aranĝos kompreneble eldonadon de la Studenta mondo ankaŭ en Esperanto“. (Adreso: Internacia Unio Studenta (IUS), Praha II, Opletalova 38.) — La gazeto estas eldonata en dekmiloj da ekzempleroj kaj estas legata en la tuta mondo.

Miloš Lukáš kvindekjara. Li naskiĝis en Jilem-nice 15-an de septembro 1897. Esperantisto fariĝis kiel universitata studento kaj restis fidela al la movado kiel aktiva verkisto, precipe tradukanto de poeziaĵoj. Laŭ aĝo li sekvas unuan ĉeĥan esperanto-poeton Schulhof, kaj ankaŭ li estas poeto efektiva, ne versfaranto. Lia uzo de la lingvo por traduki la ĉeĥajn poemojn kaj por imiti ornamaĵojn de la versoj estis plurfoje faroj iniciataj, iam ne mankis revolucio, kaj preskaŭ ĉiam estis vojoj de li montritaj ireblaj kaj sekvataj. Li sciis mirinde kompreni la sencon kaj esencon de la verso kaj sciis ĝin redoni en responda formo. Ritmo kaj rimo aspektas tute naturaj, nenia klopodo estas rimarkebla, la versoj fluas, flustras, dancas, kantas, kvietas, ripozas, uraganas kiel volas la poemo redonata. Lukáš scias traduki poemojn tre diversfakajn kaj diversmetodajn laŭ enhavo same kiel laŭ formo. El multaj liaj tradukaĵoj ni citu sole la eminentan Stalisto kaj studento el la Ĉeĥoslovaka antologio, kiu redonas la antikvan komikaĵon samgenie. Kaj komparu kun tio kelkajn liajn tradukaĵojn el Neruda! Verkado de Lukáš signifis skolon en esperanta versfarado.

Malofte estas esperantistaj aktivuloj sole Esperanto-fakuloj. Lukáš, profesoro pri la latina kaj greka lingvoj en gimnazio en Hradec Králové, estas funda sciinto de tiuj lingvoj, sed ankaŭ de pluraj lingvoj aliaj, precipe la finna. Oni diras, ke fari versojn en la latina estas lia distraĵo en horo ripoza. Nia amiko ricevu salutojn sincerajn. Liaj talentoj kulminas. Nia literaturo ankoraŭ ricevos de li poemojn, tradukojn certe elstarajn. Ĉu ne ankaŭ originalaĵojn?

Kursanino de Lorenz Běla Raichlová el Náchod skribis al ni: „Kun ĝojo mi legis pri bona amiko de mia juneco, kun kiu mi interrilatadis en laboristaj kunvenoj U Pštrosů en jaro 1889/90. En kultura rondeto, kiun gvidis studentoj, ankaŭ Lorenz estis aktiva, instruante nin Volapük, sed tuj, kiam atingis lin informoj pri Esperanto, li komencis labori por ĝi. Li do efektive estas la unua propagandanto de E. ĉe ni. Li estis tre bona kamarado, de alta inteligenteco, kaj mi dankeme memoras lin. — Mi restis fidela al mia Esperanto kaj ankaŭ al grandaj ideoj de Lorenz, kiu gvidis min al profunda kompreno de la humaneco.“ Tre ĝojigis nin tiu ĉi karto de maljuna fidela samideanino. Jes, ekzistas interna ideo, kiu kunigas nin ĉiujn dum niaj tutaj vivoj kaj kiu igas nin resti fidelaj al idealo eduki homon por kompreno, ke valoras vivi kiel homarano, kiu rigardas ĉiun nacianon egalrajta. KREDU al ni: kvankam tiom simpla laŭvorte, ĝi estas idealo granda kaj malfacila por efektiviĝi.

Unua tutslovaka Esperanto-kongreso estis en Turčiansky Svätý Martin la 12—13-an de julio. Malfermis ĝin J. V. Dolinský per parolado, en kiu li akcentis la kvardek jarojn depost apero de la slovaka Fundamento-traduko de Ŝkarvan kaj Evstifejev. Li transdonis prezidaton al s-o Pavol Rosa, kiu gvidis jarkunvenon de SES. Krom ĉeestantoj el ĉiuj anguloj de Slovakujo venis gastoj el Ostrava-regiono kaj el E. Klubo en Praha. Estis elektitaj: prezidanto Pavol Rosa, sekretarioj Imrich Zálupský, redaktoro el Bratislava, kaj Imrich Havaš, studento el Hont. Tesáry. Honora prezidanto estis elektita J. V. Dolinský, honora membro MUDr. L'udovít Izák. La nova komitato estu salutita den i plej sincere! (Laŭ Esperantisto slovaka.)

Esperanto en la junularaj gazetoj de Slovakujo. La sinteno de la slovaka junulara gazetaro al Esperanto estas tre favora. Dum niaj ĉeĥaj skoltofratuloj vane klopodas por enkonduki Esperanton en sian organon, nia monata skoltorevuo „Slovenský Junák“ publikigas jam la 5-an lecionon de la kurso, gvidata de senlaca fratulo L. Ozábal. — La duonmonata revuo por mezlernejanj „Plamen“ publikigas en sia februara numero tutpaĝan artikolon „Skauting a Esperanto“. La redaktoro promesis, ke por kontentigi la deziron de multaj legantoj oni publikigos, post solvo de la prestipa problemo, Esperanto-kurson. — Tre interesan metodon uzas la gvidanto de la Esperanto-kurso en la duonmonata gazeto por

infanoj „Priatel' dietok“. Por fari la kurson alloga por la malgranduloj li instruas per fabelo, ilustrita per desegnaĵoj. — Ambaŭ revuoj havas ankaŭ skoltan angulon. (Maljuna Urso.)

Centra ekspozicia komitato en Kroměříž, kies ĉefdirektoro estas verkisto Jindřich Spáčil, konsentas labori por la ekspozicio „100 jaroj de la ĉeĥa nacia vivo“, laŭ iniciato kaj intervenoj de s-ano J. Hoffner, en Esperanto. EK Brno proponis sian helpon, laboris kaj plu laboros por la sukceso de l'ekspozicio kaj anoncas aperon de prospektoj en eldonnumero 10.000, kiuj estos aldonitaj al „Esperanto“.

Saluton! Belega broŝureto 16-paĝa kun eminenta teksto de Ludmila Kolářová kaj ĉarmaj bildoj de Karel Pekárek en bonega traduko anonima, kiun ni anoncis sur paĝo 58, jam aperis ĉe Orbis en Praha. Ĝi en fejetona stilo rakontas telegrafmaniere pri ramirkindaĵoj de Ĉeĥoslovakio por instigi la vizitinton al rememoro kaj la nevizitinton al vizito de nia lando. Ne estas trovebla io riproĉinda. Aperigo de tiu libreto, bibliofilia aranĝita, en eldonejo Orbis jam pro la fakto mem signifas gravan rekonon de uzebleco de Esperanto por duonoficiala propagando. La kajereto estas bonega donaco al Via fremdlanda amiko. Vi povas ricevi ĝin po 15 Kčs de nia Librovendejo. Mendon sendu sur poŝta paĝilo al numero 12 371 „Svaz esperantistů ČSR, účet knižkupectví, Praha“.

ESPERANTISTA VIVO

Naskiĝo. Al gesinjoroj Forman en Hradec Králové naskiĝis la 23-an de aŭgusto 1947 filo Vladimír. Li fariĝis samtempe membro de Esperanto Asocio en ĈSR kiel plej juna esperantisto. Koran gratulon al feliĉaj gepatroj!

Mortis f-ino Božena Pouzarová, membrino de EK Hradec Králové kaj EAĈSR, la 29-an de julio pro malfeliĉa akcidento dum banado. Ŝi estis nur 21-jara. Ŝia korpo estis cindrigita la 5-an de aŭgusto en Pardubice. Ŝiaj gepatroj akceptu sinceran kondolencon de ĉiuj, kiuj ŝin konis.

En České Budějovice mortis nia malnova membro s-ro Vojtěch Matouš, komercisto. La entombigo okazis la 22-an de aŭgusto. Honoron al lia memoro!

Elmi Tamminen el Helsinkí sendas salutojn al ĉiuj siaj geamikoj en Ĉeĥoslovakio.

Nuni Nanev, bulgara kantisto (tenoro), membro de opero en Sofia, vivanta nun en Olomouc, entuziasma esperantisto, preparis programon por siaj aŭtunaj koncertoj, en kiu estas enmetitaj kantoj en esperantaj tekstoj. La ceteraj kantoj estas prezentataj ĉeĥe, itale, ruse. Li estas kantisto de malofta talento. Lia koncerto signifos faron artistan kaj signifos samtempe faron por pravi kanteblecon de Esperanto al fakuloj kaj amantoj de kanto. Ni tre rekomendas al niaj legantoj helpi en aranĝo de Nanev koncerto en siaj lokoj. Turnu sin pri kondiĉoj al s-ro Nuni Nanev en Olomouc, Stalinova 32.

Překlad úkolu 8. poslal také p. Fr. Ryba z Chlumce nad Cidlinou, překlad úkolu 10. pp. Franta Schwarz ze Sezimova Ústí a Ing. Lad. Krajč z Tábora. Byly to vesměs práce velmi pěkné, jejich autoři přijměte náš dík a odpuště, že jsou registrováni až dodatečně.

RICEVITAJ GAZETOJ (dua listo):

Gazetoj, ĉe kiuj estas notita abonsumo en Kčs, estas mendeblaj por tiu sumo ĉe Librovendejo de EAĈSR.

The British Esperantist. 140 Holland Park Avenue, London W. 11.

Denaska Esperantistaro. Bulteno multobligata, 6 paĝoj, neregule aperantaj. Sekretariino G. P. Weston D.B.E.A. 27 Cecil Road, London N 10.

Esperantobladet. Norvega Esperantisto. Boks 942, Oslo.

Franca Esperantisto. Organ officiel de l'Union Esperantiste Française 34, rue de Chabrol, Paris 10-e.

Helena Esperantisto. Athinai, 23, str. Rodou.

Jugoslavia Esperanto-Gazeto, oficiala organo de jugoslavia Esperanto-movado. Zagreb, Neznane Junakinje 1/III.

La Juna Vivo. West-Graafdiijk, Nederlando. Kčs 30.—.

Kangurua Letero. Aperas monate. Sendis E. W. Chandler, Crowes Nest, Australio. Multobligata. Portempe anstataŭas Aŭstralian revuon.

Malgranda Revuo. Eld. Stellan Engholm, Ludvika, Svedujo.

Nederlanda Esperantisto. Stadionkade 6, Amsterdam-Zuid.

New Zealand Esperantist, senpaĝa organo por la membraro de la Nov-Zelanda Esperanto-Asocio, 6 Clifford Street, Karori, Wellington, W. 3.

Studenta Fronto. Internacia studenta gazeto en Esperanto. Sofia, str. Car Ŝišman 11.

Vegetara revuo. Bulteno multobligata. 4 paĝoj. Redaktoro Christian Hougaard, St. Blichersvej 43, Aabyhoj, Danlando. Abono 5 svedaj kronoj jare (12 numeroj).

La Vivo. Monata organo de „Amikoj de la homaranismo“. Red.: E. v. Veenendaal-Bouwens, Limmen (N. H.), Nederlando. Multobligata. Kčs 45.—.

Die Weltsprache, germanlingva revuo por propagando de Esperanto en Austrio. Wien IX. Rossauerlande 27.

NI LEGIS

Literatura mondo finis per sia numero 5-6, veninta al ni en julio, sian duonjaron de la tria periodo. La nivelo estas eminenta. Tradukanto de aventuraĵo armena tre atente studis listojn neologismajn, tial lia lingvaĵo strange diferencas de la enhavo. Kontraŭe traduko de la sceno el „La honorinda stratulino“ estas tiom senpere konversacia, ke vi legas ĝin senspire. Enestas en la kajero du tradukaĵoj el Baudelaire, unu de Waringhien (La vino de l' cifonisto) dua de Kalocsay (La vesperkrepusko), elstaraj poeziaĵoj en originala lingvaĵo tre artismaj. Tiaj tradukaĵoj nepre dokumentas la altan ŝtupon, sur kie Esperanto staras laŭlingve. — En la fino de la kajero konstatas la eldonantoj, ke ĝis nun la nombro de la abonantoj ne sufiĉas por kovri la krudajn preskostojn. Certe venos ankoraŭ pluaj abonantoj. Tamen ni tre rekomendas al ĉiu literaturamanto, ke li abonu Literaturan mondon. Li anoncu sin ĉe nia librovendejo en Praha XIX, Uralské nám. 9. Por jaro ĝi kostas 125 Kčs.

Diverĝa fenomeno ĉe Esperanto-uzado. Ni plene aprobas konstataĵojn de M. S., kiun li faras en „Esperanto“ de julio: „Mi permesas al mi sugesti, ke la plej grava danĝero en la nuntempa stadio de Esperanto estas la kreskanta tendenco doni ĉiam pli novajn signifojn al la sama radikoj. Tiu plureco de signifo karakterizis la frutempan vortprovizon (inkluzive de la Zamenhofa), sed ni ne devas sekvi la vojon de la naciaj lingvoj. Tio ne estas evoluo, sed tio, kion Zamenhof nomis la pereiga disfalo de la lingvo en diversajn dialektojn.“ Certe devus multaj aŭtoroj pli atente foliumi la Plenan vortaron kaj krome eviti homonimecojn.

Gento de Zamenhof. Diras en „Esperanto“ el junio H. J.: „Konvenas hodiaŭ dankeme, memori la genton, al kiu apartenis la Majstro. Pelita, persekutita, premita jam de sia apero en la mondo, tiu ĉi popolo donis al la homaro multon. Multajn ideojn kaj multajn profetojn de grandaj ekkonoj. Tiu ĉi multeco de genioj devenas de nekontestebla kapableco de tiu ĉi gento analizi, t. e. iri ĝis la kerno de la afero. Longa estas la vico de la analizantoj de la homaj estaĵoj kaj faro, kiun donis la juda popolo, nomoj gravuritaj en la libro de la homaro: Mozeo, Kristo, Spinoza kaj multaj aliaj. Ne laste venas Ludoviko Lazaro Zamenhof, kiu kompletigis la instruojn de la grandaj homamantoj per instrumentado de rapida interkompreno lingva.

Enciklopedia vortaro esperanta-germana de E. Wüster, kies kvar unuaj volumoj (A—KOR) aperis siatempe ĉe Hirt kaj Komp., estas denove ricevebla de UEA, unu volumo po 15 ŝilingoj. La manuskripto de la cetera parto ankoraŭ ekzistas kaj laŭ aserto de UEA eldoniĝos post du-tri jaroj. Kiu el niaj legantoj volus aĉeti la aperintajn volumojn, anoncu sin ĉe nia Librovendejo.

„Esperanto simpligita“. Ni ricevis 4-paĝan flugfolion anglan-esperantan, kiu en naive aroganta stilo proklamas, ke la iniciatinto kaj la 17 subskribintoj (inter ili 3 kaj 4 familianoj) uzos anstataŭ supersignitaj literoj la „anglan“ alfabeton, ĉar supersignitaj literoj estas nekultureco, kiu baras disvastigon de Esperanto. Ili proponas v kiel ŭ, q kiel ĉ, x kiel ŝ, y kiel ŝ, j kiel j kaj ĝ, ĥ forigi. Estas eraro jam en la principo mem. La literoj x kaj y neuzataj en la Esperanto-aboco tre utilas kiel simboloj teknikaj. Krome oni povas presi Esperanton uzante anstataŭ supersignitaj literoj h. Pola esperantisto estis tuj post tiu ĉi milito tiel presata, sed sperto montris, ke ĉiu presejo facile havigas al si supersignitajn literojn, ke eĉ ne postulas alpagon al la prestarifo. Plirapida disvastigo de Esperanto ne dependas de reformoj en la lingvo, sed ekskluzive en batalo kontraŭ la homa konservativeco. Ni havas la plej grandan ŝancon, se ni sukcesos trovi kreskantan aplikon de la lingvo en diversaj medioj. Pacienco estas la plej granda kaj bezona virto en nia batalo. La mankon de ĉiu ajn sperto pri nia reala situacio dokumentas tiu ĉi aserto de la aŭtoro (Rev. John Kubacki, Sek. 3114 So. 14th Street, Milwaukee 7, Wisconsin): „Ili estas la presistoj, eldonistoj kaj redaktoroj de esperantaj verkoj, kiuj timas, ke se Esperanto fariĝus presebla per ĉiu kaj ĉie, ili perdus la gajnojn de la monopolo de presado kaj eldonado de presaĵoj. — Ni scias, ke ili tiel nur kamuflaĵas

por sia propra profito.“ Jes, ni estas ruzuloj kaj kaŝas profitdonajn sekretojn.

Tria kongreso de Unuiĝo esperantista de Francujo (39-a nacia kongreso franca) en Versailles, 24—26-an de majo, kunvenigis 190 p. Oni detale diskutis pri memstareco kaj voĉdonrajtoj de „fakoj“. Rimarkinda estas publika agado de la Unuiĝo, precipe aperigo de ABC de Esperanto de Waringhien. Oni raportis pri klopodoj koncerne la jamboreon. Ankaŭ tie estas videbla, ke la skoltoj ne tro atentigas niajn proponojn. Ili estas ĉie tro skoltismaj por voli aŭskulti ion alian. Tio estas tre bedaŭrinde ne sole por ni, sed precipe por skoltaro. (Vidu Franca esperantisto, majo-junio 1947.)

Vegetara revuo. Ciklostilita bulteno, kies „provnumeron“ ni ricevis en julio. Ĝi propagandas vegetarismen radikalan, eĉ ovoj estas proklamataj tre danĝeraj por la homa organismo. Laŭ ni la konfeso de la vegetara dieto devas esti nomata „vegetarulo“, analogie al bonulo, ĉar ĝi estas derivata de radikoj adjektiva „vegetaro“. Do ne vegetaro!

La kvara bulteno de Denaska Esperantistaro (prezidanto Robert Robertson 228 Alexandra Park Road London) enhavas folion kun nebelaj skizitaj bildoj, uzotaj kiel instruilo por infanoj, kiuj lernos Esperanton kiel sian gepatran lingvon. Sur la kvar negrandaj paĝoj ciklostilitaj estas kelkaj kortuŝaj historietoj pri infanoj samideanaj.

Iom da detektiveco. Mia amiko, fervora samideano, kun kiu ni interŝanĝas esperantaĵojn, pruntedonis al mi la 10-an nron de INTERNACIA KULTURO. Foliumante en ĝi, mia okuloj haltis je la titolo: Petr Bezruč: Marĵino Magdon.

Tuj mi rememoris pri la vintro 1935—36, kiam, estante ĵus studanto de la kvina klaso gimnazia, mi studadis la klasikan Zamenhofan Fundamenton kaj ekzercis mian scion pere de legado en la lernolibro de Šupichová „Legu kaj parolu“. Kaj nun mi fermetis la okulojn kaj ekprovis, ĉu mi ankoraŭ povos diri la iam laŭmemore ellernitan „Marĵino Magdon“, en la konata bonega traduko de St. Schulhof.

Maljuna Magdon el Ostrava hejmen iris vespere kaj haltis je brando...

Mi ne povis daŭrigi, ĉar pasis jam pli ol dekunu jaroj depost tiu tempo, sed ĉiam ankoraŭ sonas la ritmo de la poemo en miaj oreloj. „Nu, ni vidu, kiu tradukis ĝin por la dua fojo kaj kiel, ĉu li estas pli granda majstro ol estis St. Schulhof.“ Mi legas — kaj jen:

Maljuna Magdon el Ostrava hejmen iris vespere kaj haltis je brando...

Mi saltleviĝas kaj kuras trovi „Legu kaj parolu“, kiu mi sukcesis savi malgraŭ la militaj okazintaĵoj kaj kelkaj transloĝiĝoj. Mi malfermas la libron sur la paĝo 149 kaj komparas. Kaj jen, la teksto de ambaŭ tradukoj kuras paralele, nur 8 (ok) etaj malsamaĵoj diferencigas la „Novan“ tradukon, sub kiu troviĝas skribite „El la ĉeĥa originalo tradukis Jaromir Pavlacký“ de la traduko de St. Schulhof. Jen la diferencoj:

	Schulhof:	Pavlacký:
verso 6:	ekspiris	pereis
” 8:	pleje plejaĝa	pleje - plejaĝa
” 24:	Frydek'on	Frydek'-on
” 37:	maldekstren kaj	maldekstren - kaj
” 38:	kaptiĝis	kroĉiĝis
” 40:	Di'	Dio
” 43:	memmortigintaj	memmortiĝintoj
” 44:	kuŝas eĉ tie	kuŝas ĉi tie

Estas evidente, ke jen mi (kaj certe ankoraŭ kelkaj spertos la samon) per tio ĉi trovis ion, kio devis ne okazi. Ekzistas tri eblecoj: 1. s-ano Pavlacký estas samgenia kun St. Schulhof; 2. eraron kaŭzis la redakcio de IK; 3. la teksto en IK estas simpla plagiato. Bedaŭrinde, la tria ebleco estas tiel evidenta, ke estas malfacile kredi ion alian. Cetere la legantoj bonvolu preni „Legu kaj parolu“, paĝo 149, kaj kompari kun Internacia kulturo, n-ro 10 (Junio 1947), paĝo 5, kaj juĝi mem. EVT.

KELKAJ INFORMOJ DE NIA LIBROSERVO

Adreso: Ĉiun mendon kaj ĉiujn korespond-aĵojn direktu sole al adreso de nia provizora Centra oficejo en Praha XIX, Uralské nám. 9.

Plenumo de mendoj okazos ĉiam laŭeble plej rapide. Dum somero okazis prokrastoj, ĉar libertempis ankaŭ niaj eksterlandaj eksped-ejoj. Estu paciencaj, iam elvendiĝas nia stoko (Fabiola ktp.), la bindisto ne liveras sufiĉe rapide (Ĉeĥoslovaka Antologio ktp.), ni devas serĉi en malproksimaj landoj (Kompleta gramatiko de Fructier ktp.), la presisto ne liveras (UNO-deklaroj ktp.) kaj aperas ankaŭ aliaj malfacilaĵoj, kiujn ni tamen ne povas klarigi al la mendantoj ne sukcesante skribi la necesajn centojn da le-teroj kaj... ŝparante afrankon.

Pagu ĉion al nia poŝtĉeka konto. Laŭeble al n-ro 12.371 „Svaz esperantistů ČSR. Účet knihkupectví. Praha“ ne al n-ro 9.602 „Svaz esperantistů ČSR, Praha“. La pagilon vi ricevos en ĉiu poŝtofiĉejo por 15 heleroj.

Katalogo de libroj haveblaj ni ne povas eldoni, ĉar nia stoko konstante ŝanĝiĝas. Pri novaj akiraĵoj ni klopodas atentigi per nia re-vuo. Atentu ankaŭ la recenzojn, la recenzitajn librojn ni povas liveri, se estas tie notita prezo en Kĉs.

Eksterlandajn eldonaĵojn, se ili estas haveblaj, ni povas liveri por originalaj prezoj. Ni liveros aŭ el Praha aŭ ni aranĝas, ke vi ricevu el eksterlando. La pagon vi sendos al ni laŭ nia fakturo (aŭ pagilo kun notita prezo) ricevota.

Maloftajn eldonaĵojn ni havas ankaŭ mul-tajn, sed regule po 1 ekz. Tial ni ne povas pre-pari liston. Sendu al ni nomaron de libroj dezir-ataj kaj vi ricevos tuj, se ni ion el ili havas.

Tuj aŭ baldaŭ ni povas liveri:

	Prezo Afranko	
	Kĉs	Kĉs
Lernolibroj k. a.:		
Lernolibro Th. Kilian	39.—	2.40
— J. Ŝupichová	20.—	2.40
— Ed. Kühnl (sole 2—3)	40.—	2.40
— Žďárský-Procházka (sole 2-3)	40.—	2.40
J. Ŝupichová, Hovoříme esperantsky	28.—	2.40
J. Ŝupichová, Zajímáte se o espe-ranto? 96 pĝ 11×14	6.—	—.60
Collinson, Esperanto a jeho kriti-kové, 24 pĝ 15×22	2.—	—.60
Svaz národů o esperantu, 42 pĝ 12×16	5.—	—.60
Na obranu esperanta, 36 pĝ 12×20	2.—	—.60
Dr. T. Pumpr, Česká a sloven-ská literatura v esperantu, 8 pĝ 14×21	2.—	—.60
Krátké uvedení do Esperanta 4 pĝ 21×30	1.—	—.60
	100 ekz.	70.— 11.—
Leterpaperoj kun kovertoj (espe-ranta stelo kun teksto) 1 ekz.	—.60	
	100 ekz.	60.— 2.40

Poŝtkartoj	1 ekz.	—.20
Poŝtkartoj »Printempan saluton!« de Toyen	1 ekz.	—.70
Glumarkoj, malgrandaj, saketo	80—100 ekz.	12.—

Ŝildo ESPERANTO PAROLATA, emajlita 14×5		32.—
Insignoj, verda stelo sur blanka fundo 8 mm, por pli grandaj kvantoj rabato		12.—

Gazetoj:

Heroldo de Esperanto	100.—
Literatura Mondo	125.—
Internacia Kulturo	110.—

Vortaroj:

nun ne estas haveblaj, sed vi legos pri ili baldaŭ en nia revuo. Vidu p. 88.

Literaturo:

J. Sumín-R. Svobodová, Du noveloj. 82 pĝ 14×19 bind.	19.—	2.40
Lad. Vladyka, Mi en li. Kriminal-romano. 194 pĝ 14×19 bind.	30.—	4.—
Dr. Stan. Kamaryt, Filozofia vortaro. 170 pĝ 13×18 bind.	30.—	4.—
K. M. Čapek-Chod, Noveloj. 86 pĝ 14×19 bind.	19.—	2.40
Petro Den, Kiel fariĝi kreanto facile kaj rapide, 230 pĝ 14×19 bind.	30.—	4.—
Jan Vrba, Homo de Dio. Roma-neto. 112 pĝ 15×21 bind.	19.—	2.40
Vilém Werner, Homoj sur flog-glacio. Komedio. 110 pĝ 15×21 bind.	19.—	2.40
Karel Čapek, La blanka malsano. Dramo. 100 pĝ 15×21 bind.	36.—	2.40
	broŝ.	25.— 2.40
Saluto el Ĉeĥoslovakio. 16 pĝ 10.5×15	15.—	
Luksa libreto kretpapera. Sur ĉiu paĝo bildoj en 5 koloroj.		
J. Wolker, Balado pri okuloj de hejtisto. 20 pĝ 15×21	5.20	1.20
J. Vrchlický, Nokto en Karlův Týn. 74 pĝ 13×20	6.60	1.20
Ginz-Kamaryt, Ĉeĥoslovaka Antologio. Multaj ilustraĵoj. 466 pĝ 15×24	broŝ. 220.—	
	bele bind. 280.—	
Kalocsay, Eterna Bukedo. 352 pĝ 12×19	broŝ. 110.—	
Munthe, Romano de San Mi-chele.	broŝ. 150.—	
Baur, Svisa Antologio.	broŝ. 220.—	
	bind. 255.—	
Aug. de Silva, Vivo de Zola, 108 pĝ 13×20	20.—	1.20
Novaj eldonaĵoj (recenzo sekvos):		
Thijssen, La nevenkebla ĝeno. El nederl. trad. F. Faulhaber 320 pĝ 13×19	bind. 93.—	4.—

ESPERANTO V CIZINĚ

- G. J. Degenkamp, Esperanto sesdekjara. Skizo pri le evoluo de la lingvo literatura.
60 pĝ 15×24 broŝ. 24.60 2.40
kart. 33.— 2.40
- Kardinalo Wiseman, Fabiola. Rakonto pri kristan. katakomb. en Romo. Ilustrita. 436 pĝ
broŝ. 86.—
bind. 135.—
- Sienkiewicz, Kaptitaj en Nubio. 120 pĝ broŝ. 40.—
- Lud. Kökeny, Populara lernolibro de Esperanto. 64 pĝ 15×20 broŝ. 27.50
- Enkondugo en la kulturon. Instruaj broŝuroj (proks. 24 pĝ 13×18): Unua vojaĝo ĉirkaŭ la mondo, Vivo kaj arto de Goya, Historio de Usono, La antaŭhistoria arto, La budaismo, Vivo de Nansen, el kiuj la unuaj tri jam aperis. La ceteraj sekvos baldaŭ. 1 kajero 7.—
tuta serio de 6 kaj. 34.—
- V. Pechoč, Praktika konversacio Multobligata. 26 pĝ 21×30 20.— 2.40

Insignoj. Porti esperantan insignon ne estas vana eksterajo, sed grava propaganda laro kaj tial devo de ni ĉiuj. Tamen bonvolu kredi nian sperton, ke propaganda efiko ne estas des pli granda ju pli ampleksa kaj ju pli okulfrapa estas la insigno. Ĉiu reklama fakulo al vi diros, ke signifon havas krome ankaŭ unuformeco. Tial la Asocio lasis fabriki belajn, sed modestajn insignojn (verda stelo sur blanka fundo, diametro 8 mm) kaj ĝi tre rekomendas al ĉiuj amikoj de internacia lingvo akiron kaj portadon. Ni plenumas senprokraste ĉiun mendon. Prezo estas 12.— Kĉs por 1 ekz. afrankite, por pli grandaj kvantoj - almenaŭ 20 - rabato. Mendo plej simpla per poŝta pagilo, havebla en ĉiu poŝtoŝtanco por 15 heleroj kaj plenigota per kontonumero 12-371 kaj nomo „Svaz esperantistů ČSR. Účet knihkupectví, Praha“. Indiku, ĉu vi deziras la insignon sur simpla pinglo, aranĝo por enŝovo en butontruon aŭ kun fermebla pinglo.

UNO-deklaroj denove haveblaj. Ni klopodas rapide plenumi la malnovajn mendojn kaj akceptas novajn, al kiuj tamen bonvolu aldoni almenaŭ koston de la afranko. Pri ĉiu nova eldono de tiuj deklaroj ni devas antaŭe interkonsentiĝi kun UEA. Ne bonvolu do riproĉi la iam ne tujan liveron.

KORESPONDI KUN ĈS. SAMIDEANOJ DEZIRAS:

- S-o Henriko Delaye, 2. R. H. Bileau, **Amiens**, Francio.
S-o Persent, La Motte en Sauterie, **Marceleave**, Somme.
S-o Jean Vast, telegrafisto, rue Voltaire, **Amiens**. Noveldonoj de pm.
S-o Marcel Busquet, 31. Relé Beauvais, **Amiens**. Pl.
F-ino Delisle Le Breton, Place de la Poissonnerie, **Cautances**, Mauche, Normandie.
F-ino Revaux, instruistino, 19, rue Boulet, **Amiens**.
S-o Georg Petz, Radegunderstr. 26, **Gratz-Andritz**, Stirio, Aŭstrio, intŝ. pm., il. pk.
S-o Piet Cleij, Lingestraat. 16-B, **Groningen**, Nederlando, por grupo de junaj geesperantistoj 16—25jaraj.
S-o Phan van Cau, 39 Place de Dakao, **Saigon**, Hindoĉinujo, komercisto, 30-jara, tre interesas pri nia lando.

Oni akceptos junan fraŭlinon, kudristinon, en bona sveda familio. Kondiĉo: ŝi parolu esperante. Informojn petu ĉe Fr. Pytloun, Hradec Králové II, Zamenhofova 1010.

Pozdrav pana presidenta dr. Edvarda Beneše bernskému kongresu, přednesený v zahajovací schůzi p. Janem Gerykem, jednatelem E. klubu v Brně, podle svolení, oznámeného kanceláři presidenta republiky ze dne 20. ledna 1947 číslo č. D. 406/47, zněl: „Pozdravuje Vás náš nynější prezident Československé republiky dr. Edvard Beneš, k němuž lne opravdovou láskou všechen československý lid. Mohu Vám říci, že náš pan prezident sympatisuje s esperantským hnutím.“ Jsme velmi vděční panu prezidentovi za tento projev.

O Československu esperantsky. Dne 18. července odletěl z ruzyňského letiště na pozvání irského Svazu katolických esperantistů prof. Jan Filip z Jičína do Irska, aby proslvil v Dublině několik informačních přednášek o Československu. Potom přednášel též v Anglii a Holandsku. O průběhu cesty přineseme zprávu v příštím čísle.

Josef Vitek opět do Skandinávie. Dne 16. září 1947 odjel opět na sever na základě pozvání skandinávských esperantských svazů a doporučení ministerstva informací známý propagátor Československa Josef Vitek z Hradce Králové, aby navštívil Dánsko, Norsko, Island, Finsko a Švédsko, kde bude přednáseti o životě a práci našeho státu. Jeho pětíměsíční zájezd jistě přinese republice hodně užitku, právě jako jeho loňských 90 přednášek po celém Švédsku. (M. N.)

Programon de la Internacia konferenco pri politikaj, ekonomiaj, intelektaj problemoj de la nuna tempo „Monddebato 1948“ en Parizo dum pentekosto 1948 enhavas Franca esperantisto, numero majo-junio, veninta al ni komence de aŭgusto. Ni raportas pri ĝi pli detale en ĉeflingva parto de nia revuo. La programo estas tro ampleksa, tio igas tre probabla danĝeron de diletantismo. Sed la problemoj diskutotaj estas tiom urĝaj, ke ĉiu opinio pri ili meritas esti aŭskultata kondiĉe, se ĝi ne estas unu el tiuj multaj parolturnoj flugantaj nun tra la mondo parte ĉu sencele ĉu pro volo de potencon tenantoj. Adreso de la organiza komito P. Petit, 34 rue de Chabrol, Paris (10).

KOMERCA ADRESARO

Dum novembro aperos bela esperantista jubilea poŝkalendaro, en kiu estos ankaŭ nomaro de komercistoj sciantaj aŭ uzantaj Esperanton. La poŝkalendaro estos via nombro, bonvolu sendi jam hodiaŭ la mendojn. Adreso: Fr. Pytloun, Hradec Králové II, Zamenhofova 1010, aŭ nia Libro-vendejo.

Mezinárodní sjezdy esperantistů. Letošní v Bernu (26. 7. až 2. 8. 1947) byl v pořadí sjezd 32. a první poválečný. Nemohl být navštíven tak početně jako sjezdy předchozí, poněvadž z mnoha států byla úřady povolena účast jen omezená, často nepatrná, což se týká i ČSR. Dosaďná sjezdy konaly se 1905 v Boulogne-sur-mer (688 účastníků), 1906 v Ženevě (1200), 1907 v Cambridge (1317), 1908 v Drážďanech (1500), 1909 v Barceloně (1300), 1910 ve Washingtonu (357), 1911 v Antverpách (1800), 1912 v Krakově (1000), 1913 v Bernu (1203), 1914 (X.) v Paříži (3739, ve skutečnosti se nekonal, protože pro vypuknutí války účastníci musili se vrátiti domů), 1915 v San Fran-

cisku (163), v letech 1916—19 (4 leta válečná) se sjezdy nekonaly, načež 1920 v Haagu (408), 1921 (XIII.) v Praze (2561), 1922 v Helsinkách (850), 1923 v Norimberku (4963, dosud nejpočetnější), 1924 ve Vidni (3400), 1925 v Ženevě (953), 1926 v Edinburce (960), 1927 v Gdansku (905), 1928 (XX.) v Antverpách (1494), 1929 v Budapešti (1200), 1930 v Oxfordu (1211), 1931 v Krakově (900), 1932 v Paříži (1650), 1933 v Kolíně n. R. (950), 1934 ve Stockholmu (2042), 1935 v Římě (1442), 1936 ve Vidni (854), 1937 ve Varšavě (1120), 1938 (XXX.) v Londýně (1602), 1939 v Bernu (756), v letech 1940—46 (7 let válečných) se sjezdy nekonaly. Tohoto roku pak konal se sjezd v Bernu. — Třikrát už konaly se sjezdy v Bernu (1913, 1939, 1947), dvakrát v Ženevě (1906, 1925), Antverpách (1911, 1928), Vidni (1924, 1936), Krakově (1912, 1931), Paříži 1914, 1932), v Praze jen jednou (1923). sb.

Zemské svazy esperantistů existují v Argentině, Australii, Belgii, Brazílii, Británii, Bulharsku, Československu, Dánsku, Francii, Itálii, Jugoslávii, Holandsku, Norsku, Novozélandsku, Švédsku, Švýcarsku, USA (Spojených státech sev.-amerických). Slabé jsou svazy v Egyptě, Finsku, Flandrech, Řecku, Palestině, Portugalsku, Rumunsku a Uruquayi. Místní spolky jsou ovšem i v zemích, kde nejsou svazy zemské vůbec (celkem v 65 státech). sb.

Esperantské časopisy. Zhoubné následky války pro tisk esperantský dosud nezmizely. Esperantských časopisů je, bohudík, méně (skoro jen třetina), ale jsou většinou, bohužel, také méně hodnotné než před válkou. — Vede kdysi týdeník, nyní dočasně čtrnáctideník „Heroldo de Esperanto“, vydávaný v Scheveningenu (Holandsko) a rozšířený v 54 zemích. Ústředním orgánem je „Esperanto“, spojené orgány ženevského UEA a londýnské IEL (v Rickmansworthu, Anglie), odebíraný v 57 zemích. — Vedle těchto časopisů vycházejí pouze v esperantu měsíčníky (e-o = esperanto, e-isto = esperantisto): Afrika revuo (Casablanca), Espero katolika (Roelfarendsveen, Holandsko), Internacia kulturo (Sofia), La interligilo (Paříž), La juna vivo (West-Gvaftdijk, Holandsko), Pola e-isto (Krakov), SAT-amikaro (Paříž), Sennaciulo (Paříž) a dočasně zastavený La praktiko (Hág). Tedy pouze 10 čistě esperantských měsíčníků a 1 čtrnáctideník. — Pouze esperantské jsou také dvouměsíčníky a čtvrtletníky (5) La familia rondo (Tarlton, Anglie), Literatura mondo (Budapest), Malgranda revuo (Ludovika, Švédsko), Studenta fronto (Sofia), Vojo - vero - vivo (Loonopzand, Holandsko). — Nejvíce (30) je časopisů dvojjazyčných, v esperantu a v jazyce národním, jako jsou český Esperantista (Praha) a slovenský Esperantisto slovak (Trenčín). Z těch je jeden čtrnáctideník, Antaŭen! (Osijek, Jugoslavie), 18 měsíčníků (s čs.) Arbetar e-isten (Stockholm), Argentina e-isto (Buenos Aires), Dansk e-oblade (Kodaň), E-o-bladet (Oslo), Flandra e-isto (Brusel), Franca e-isto (Paříž), Kompreni (Lyon), Komunikoj (Hannover), Laborista e-isto (Amsterdam), La progresanto (Amsterdam), La rondo (Flinders Park), Nederlanda e-isto (Amsterdam), New Zealand e-ist (Wellington), Renovigo (Mexiko), Svenska e-o-tidningen (Stockholm), Verda steleto (Torino), a 10 obměsíčníků nebo čtvrtletníků: Amerika e-isto (New York), Aŭstria e-o-revuo (Videň), British e-ist (Londýn), Die Weltsprache (Videň), E-Airut (Seinäjoki, Finsko), Helena e-isto (Athény), Hungara e-isto (Budapest), R. E. S. informa bulteno (Bukarest), O Brasil e-ista (Rio de Janeiro), Universala poŝtmarka revuo (Didcot, Anglie — esp., angl., franc.). — Vedle těchto tištěných (45) časopisů vycházejí litografované listy (8) čistě esperantské Irlando vokas (Dublin), La vivo (Heilo, Holandsko), Svisa espero (Bern), Unuiĝo (Lisabon), Dia regno (Leksand, Švédsko), i dvojjazyčné Monda bonvolservo (Windsor, Kanada, 14deník), Paco kaj justeco (Assebroek, Belgie), Ukraina e-isto (Schliessfach). — Kromě těchto 53 časopisů (asi třetina předválečného počtu) vycházejí ovšem četné svazové a spolkové věstníky více místního zájmu a významu (jako u nás La kulturo v Plzni a j.) i Aŭroro, list pro slepce Brailleovým písmem. —

Jak vidno, je veliký nepoměr v počtu časopisů, vycházejících v Evropě (45), Americe (5), Australii (2) a Africe (1), což jen zčásti lze vysvětlit tím, že ústřední orgány evropské jsou také pro ostatní světadily. Zvláště nápadné je, že ze všech časopisů, které kdysi vycházely v Asii (Japonsku, Číně, Korei a j.) nebyl dosud obnoven ani jediný — zřejmě politický neklid dusí tam ještě snahy kulturní. — Nejvíce esperantských časopisů vychází v Holandsku - 9, Francii - 5, Anglii - 4 a ve Švédsku - 4, nejméně v Československu, Rakousku, Belgii, Maďarsku, Bulharsku, Německu (po 2), Jugoslávii, Dánsku, Finsku, Norsku, Řecku, Irsku, Polsku, Rumunsku, Švýcarsku, Portugalsku, Itálii (po 1). — Tento stav (zachycený ke konci 1946) je daleko za stavem předválečným, takže ještě nutno velmi mnoho teprve doháněti. Jaké změny nastaly v r. 1947 ukazuje jednotlivě naše kronika a ukáže souborně přehled po ukončení roku. sb.

UEA (Universala Esperanto-Asocio) má dvě kanceláře: správní a organizační v Anglii (UEA, Heronsgate, Rickmansworth, Herts, Anglujo) pro služby a redakční ve Švýcarsku (UEA, Palais Wilson, Genève, Svisujo). Předseďou je E. Malmgren (Stockholm), gen. sekretářem Cecil C. Goldsmith, redaktorem Hans Jacob (Ženeva). Oficiálním orgánem je měsíčník „Esperanto“. IEL měla koncem r. 1946 celkem 15.760 členů v 65 zemích (Anglie 2846, Francie 2511, Švédsko 1294, Holandsko 1146, Dánsko 1104, Jugoslavie 1090, Bulharsko 1070 atd., Československo — 422, čtyři sta dvacet dva). Místní zástupci a důvěrníci jsou v 1223 městech světa (v ČSR v 50 městech). Mezi 42 členy výboru jsou za Čechy dr. Stan. Kamarýt (Chotěboř) a J. Vondroušek (Brno), za Slováky A. Váňa (Žilina). Z 58 čestných členů jsou Češi Th. Čejka, Rud. Hromada, dr. Stan. Kamarýt, dr. Aug. Pitlík, O. Sklenčka, Julie Šupichová. Mezi 231 doživotními členy je Čech prof. Miloš Lukáš a americký Čech E. G. Šimonek (Berwyn, Ill.). Mezi 253 podpůrnými členy jsou z ČSR (8): K. Koutek, P. Šlechta, Č. Urban, F. Pytloun, M. Řehák, T. Balda, H. Michálek, J. Kořínek. Zástupcem a důvěrníkem pro ČSR je J. Sustr (Praha I, Benediktská 11). sb.

LKE (Lingva Komitato Esperantista v Hág) má po velikých ztrátách v posledních letech nyní pouze 48 členů (třetinu původního počtu). Mezi nimi jsou Češi R. Hromada, dr. Stan. Kamarýt, dr. Aug. Pitlík. sb.

Esperantisté od narození (děti, vychovávané od počátku dvojjazyčně, v jazyce mateřském a esperantu) jsou registrovány spolkem „Denaska esperantistaro“. Koncem r. 1946 bylo registrováno a kontrolováno 158 dětí z 22 zemí jako živé propagační doklady. sb.

Esperantské zprávy o ČSR pro dánské časopisy žádá Richard G. Nielsen, žurnalista, Herlufmagle, Sjaell, Dánsko.

Česko-esperantský slovníček (6.000 slov) vydáme jako přílohu našeho listu, abychom odpomohli aspoň největší nouzi, než bude možno vydati velký slovník. Přes malý rozsah bude velmi obsažný. Prvých 16 stran bude už v příštím čísle. Strany slovníku nebudou počítány do 12 stran jednoho čísla. Slovníček bude ukončen asi v 7 číslech. Nemůžeme však tuto přílohu dát členům ani předplatitelům zdarma. Prosíme proto všechny členy i odběratele, aby nám poslali složenkou na čís. pošt. spoř. 12.371 Svaz esper. ČSR Praha Kčs 15.— Kdo by si slovníčku nepřál, ať nám laskavě vrátí ty dva listy přílohy. Musíme skutečně šetřit s každým listem. Jsme přesvědčeni, že toto rychlé řešení slovníkové otázky najde všeobecný souhlas u všech samideánů. — Složenky budou přiloženy k příštím čísle. Cena 15 Kčs je snižená cena pro naše předplatitele.

Vychází měsíčně (10krát do roka). Majitel, vydavatel a nakladatel Svaz esperantistů ČSR v Praze XIX, Uraiské nám. 9. Odpovědný za státní listy dr. Stan. Kamarýt. Ročně 70 Kčs s členstvím. Bez členství 60 Kčs. Účet pošt. spoř. 9.602. Tiskárna «Cik» v Karl. Varech. Účast na poštovní novinové službě povolena řed. pošt v Plzni č. j. I-Dob-2372-OB ze dne 13. III. 1947. Dohlédací poštovní úřad Karlovy Vary 1.